

Kmetsko nadaljevalno šolstvo.

UVODNI IN METODIČNI TEČAJ ZA UČITELJICE IN UČITELJE GOSPODINJSKO IN KMETSKO-NADALJEVALNIH ŠOL MARIBORSKE OBLASTI.

Oblastna samouprava mariborske oblasti priredi za učiteljice in učitelje gospodinjstvo in kmetško-nadaljevalnih šol dvotedenski uvodni in metodični tečaj. Za učiteljice se bo uvodni tečaj vršil od 26. avgusta do 6. septembra 1929. v zavodu šolskih sester v Mariboru, za učitelje pa od 2. septembra do 13. septembra 1929. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Tečaj ima namen razgrniti ves problem slovenskega kmetškega vprašanja, udeležence(u) uvesti v miselnost in življenje slovenskega kmetstva, v način obnavljanja kmetjskega ljudstva, v organizacijo gospodinjstva (kmetjsko) nadaljevalnega šolstva ter metodično obdelati vso snov za imenovane šole.

V tečaj se bodo sprejemali(e) v prvi vrsti oni(gg) učiteljice(e), ki so že poučevali(e) na kmetško (gospodinjstvo) nadaljevalni šoli, pa še nimajo uvodnega tečaja, nadalje učiteljice(e), ki imajo že strokovni tečaj, oziroma se ga udeležujejo, in končno učiteljice(e) ki imajo ljubezen do kmetškega stanu ter zanimanje in veselje do vzgoje odrasle kmetjske mladine in ki so službovali(e) najmanj pet let na podzelskih šolah.

Prošnje, kolkovane s kolkom za 5 Din, se vpošljejo potem šolskega upraviteljstva neposredno komisariju oblastne samouprave mariborske oblasti najkasneje do 17. avgusta 1929. Prošnjam se priloži službena razporednica ter se v prošnji navede, ali prošilca(ka) potrebuje dopust in ali reflektira na stanovanje in hrano v omenjenih zavodih.

Popolna oskrba na vinarski šoli bo stala 300 Din, v zavodu šolskih sester pa 330 Din; dve tretjini te vsote bo plačala oblastna samouprava.

V smislu § 6. 1 pravilnika za nadaljevalne šole mora imeti vsak voditelj(ica) uvodni in strokovni tečaj.

Komisar oblastne samouprave mariborske oblasti:

Dr. Josip Leškovar l. r.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

—g članom Učit. Samopomoči. V zadnjih dneh meseca julija t. l. ste prejeli poslovnice za nakazilo članskega prispevka za 192. smrti slučaj. Avgust Živko, učitelj v pok. v Slivnici pri Mariboru. Članski prispevek (s poštnino) znaša za samce 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Onim članom, ki imajo zaostanek še od prejšnjih mesecev, sem prištel te h gornjemu znesku. Društvena uprava prosi, da takoj nakazate te male zneske. Na položnice vpišite svoj službeni kraj, ne poštne naslova! — V l. 1929. je bilo 11 smrtnih slučajev. — Učit. Samopomoč ima danes 2350 članov, posmrtnina znaša 11.750 Din.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Učiteljsko osnovne šole na Jesenicah 95 Din; Kranjsko učit. društvo 1000 Din; Kabaj Ljudevit in Olga Spitalič 50 Din; Ivan Kocijančič — Ljubljana v spomin pok. Mihaela Kosa, učitelja na Mirni 500 Din; Scheifl Stefan — Jerozero 20 Din; učiteljsko deske in dekliške osnovne šole — Trbovlje II v spomin pok. Mihaela Kramerja 70 Din, isto — Trbovlje Vode 9250 Din; učiteljsko Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah 60 Din; Josip Siegmund — Stari breg 50 Din; učiteljsko na Viču 120 Din; Alojzij Šežun. Jama pri Strazišču 100 Din; skupaj 2.15750 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala! Josip Kobal, blaginjak.

© Naročilni listi U. G. P. so razposlani na šole. Priloženo je navodilo za poslovanje. „Pomagajte samemu sebi!“ ©

Po poskusu z Mladinsko Matico je mogoče misliti na ustanovitev mladinskega lista, ki gre v desettisoče. Pribiti pa je treba da je učiteljsko danes edino, ki zmora kaj takega. In ker zmora, je tudi dolžno storiti v korist svojega naroda vse, da se list pokliče v življenje. Mladinski list, kulturna ustanova vse mladine našega naroda, tudi najsiromašnejših plast, je v rokah organiziranega slovenskega učiteljsstva. Če naj tak list vznikne, če naj mladini omogoči nekoliko več deleža na pridobitvah kulture, gmothe in sreče, če naj gre — ker dober in poceni — v vsako slovensko hišo, mora izpregovoriti učiteljsko svojo besedo tako kakor jo je izpregovorilo, ko je realiziralo Mladinsko Matico.

Mladinski list se ne realizira v delegacijah, če bi bil sklep še tako enodušen, da se mora ustanoviti. Ne. Besede so prazne, če ni dejanj učiteljsstva. Mladinski list bo vstal, če boste šli na delo po družinskih in po vaseh z vsem ognjem in z vso voljo. Vse organizirano članstvo se mora pripraviti, kako nujno je naša mladina potrebna lista, ki hoče biti obenem ljudski list. Pri prvem društvenem zborovanju novega poslovnega leta se je treba zavzeti za ustanovitev lista, pri vseh naslednjih pa nadaljevati kampanjo z žilavostjo, dokler ne pripravijo slednjega izmed organiziranega članstva, kaj je njegova dolžnost. Če pojde volja učiteljsstva skozi vse kraje, kaj delujete morete doseči zmago

Stanovska organizacija UJU Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Ožji svet UJU — poverjeništvu Ljubljana se je konstituiral na svoji l. seji nastopno:

Poverjenik: Skulj Andrej, oblastni nadzornik za šolske vrtove v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II.

Pov. nam.: Hren Anton, šolski upravitelj v Studencih pri Mariboru.

Tajnik: Kobal Josip, str. učitelj v Ljubljani, Potočnikova ulica 8.

Blaginjak: Grum Rado, vadniški učitelj v Ljubljani, Domobranska cesta 1.

Urednik Učit. Tovariša: Dimnik Ivan, upravitelj pomožne šole v Ljubljani, Komenskega ulica 14/I.

Člani: Gobec Regina, strok. učiteljica v Slovenjgradcu. Gosak Josip, šol. upravitelj na Teharijih pri Celju. Hočevar Ciril, šol. upravitelj v Krogu pri Murski Soboti. Lapajne Josip, šol. upravitelj v Cerkalah pri Kranju. Mervič Anton, ravnatelj mešč. šole v Ribnici. Musek Ljudevit, šol. upravitelj v St. Vidu pri Ptuj. Plavšak Robert, šol. upravitelj v Trbovljah II. Ribičič Josip, šol. upravitelj na Rakeku. Šijanec Ljudevit, šol. upravitelj v Razvanju pri Mariboru.

Namestniki: Grčar Viktor, učitelj v Mariboru. Polak Janko, šol. upravitelj v Ljubljani. Požar Vladimir, šol. upravitelj v Račah pri Zidanem mostu.

Nadzorni odbor: Ivanjšič Ljudevit, šol. upravitelj v St. Jurju ob Ščavnici. Ivanuš Robert, šol. upravitelj na Zdolah pri Brezovcah. Lušin Lojze, šol. upravitelj v Braslovcah.

—pov. Prejeli smo nastopni dopis: Ljubljana, dne 31. julija 1929. Udruženje jugoslovenskega učiteljsstva, poverjeništvu (v roki poverjenika g. Skulja Andreja) v Ljubljani, Franciškanska ul. 6. Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru je poslalo slovensko učiteljsko, zbrano na občenem zboru Udruženja jugoslovenskega učiteljsstva, poverjeništvu v Ljubljani, ki se je vršil 20. julija t. l. v Ljubljani, izraze vdanosti in državljske zvestobe. Po Najvišjem nalogu Njegovega Veličanstva kralja, sporočenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, izražam učiteljsvu za izjave vdanosti in zvestobe srčno zahvalo. Veličega župana zastopa: Dr. Andrejka.

Odmevi s pokrajinske skupščine.

IZJAVA.

Pri pokrajinski skupščini UJU — poverjeništvu Ljubljana je prebral tov. Šuligoj neko izjavo, s katero je kritikoval delovanje poverjeništvu, kar je naredilo na mavzoč vtis, da govori tov. Šuligoj v imenu Učiteljskega društva za Srez Laško.

Izjavljam, da tov. Šuligoj ni bil pooblaščen od društva v to, ter tudi ni stopil tozadevno v stik z nami delegati.

Delegati za »Učit. društvo za laški srez«: Lojze Hofbauer s. r., Fr. Lebar s. r., Rob. Plavšak s. r.

POST FESTUM.

Mislil sem, da je zadeva kritike tajniškega poročila likvidirana pred delegacijo. Poročilo v »Učit. Tovarišu« od dne 25. julija pa vsebuje o stvari tendenciozne in žaljive navedbe, h katerim kot organiziran član ne morem molčati.

Delegacija je letos pokazala, da odklanja učiteljsko vsako teroistično — tudi politično — sredstvo in osebne žalitve. Tisti, ki so se jih posluževali, niso imeli z njimi sreče, kar je razveseljivo dejstvo in obenem dokaz, da je stan dozorol do stanovskega dostojanstva vzdle razmeram, ki so desetletja vladala v organizaciji. Ta nauk je tako dragocen, da ne bo več mogoče mamo njega.

J. P.

† Miha Kramar.

V soboto 6. julija je pri kopanju v Savi pri Trbovljah utonil 22letni kolega Miha Kramar nameščen v Toplicah pri Zagorju.

Sic erat in fati!

Nekoč je vsejal vrtnar drobno, plemenito semenje, veter pa je odnesel eno zrno in je padlo v gosto grmičevje vrtno meje. Tam je vzkalilo, ni ga uničila bohotna rast plevela, vseboval kakor njegovi tovariši, ki so rastle v dobri zemlji, se je razvijalo. Vrtnar pa je žaloval ob negovani gredi nad setvijo, ki se je razbohotila in ni dala sadu, temveč je vsa pomehkužena ostala jalova. Zato ni bilo veselja v njegovem sreju. Ker je mislil,

Poročevalec o poteku skupščine v stanovskem iglasišu se žal ni mogel dvigniti do vršine, ki je nujno potrebna v medsebojnem občevarju učiteljsstva, posebno organiziranega.

Poročevalec V. M. piše med drugim: »Zelo stvarno kritiko o postopanju opozicije so podali tov. Polak, Lapajne, Dimnik, Skulj in Kobal, ki so ovračali očitke in poudarjali neresnost kritikov, ki so bili očitno najeti in domnjeni z voditelji opozicije ki pa niso hoteli na plan.«

Zelo iskreno! Isti poročevalec V. M. je kot predsednik ljubljanskega učit. društva v odboru odklonil predlog, da bi zastopal podpisani list delegat društvo. Opozorjen pozneje na nekorektnost osebno od prizadete ga, je svetoval nekemu tovarišu, naj on sestavi listo delegatov in namestnikov za zborovanje. Na tej drugi listi ni bilo nič mene, niti imena še nekega drugega tovariša, ki ga je odbor prvotno sprejel na listo delegatov in ki je sam odbornik, dasi tudi on z opozicijo. Kaj pomenja tako postopanje?

Pomenja dvojce: skušati zabraniti naključnim osebam, da pridejo v delegacijo in vplivati iz predsedstva na sklepe članstva, v tem slučaju kršiti pravice organiziranega člana od strani, ki bi morala nepristransko čuvati in spoštovati pravice organiziranca. Isti tovariš, ki je storil, kar je mogel da opozicionalci ne pridejo v delegacijo kot delegati, se pritožuje, da so opozicionalci na jedi kritike in se z njimi domenili, ker sami niso hoteli na plan. Komentarja v tej stvari ni treba.

Na tako postopanje sem primerno odgovoril že na zborovanju ljubljanskega učit. društva 19. junija. Zahteval sem tudi razvešljanje onih listkov (z imeni delegatov), ki so krožili pri zborovanju vsled vplivanja društvenega predsednika. V tej zahtevi nisem uspel. Strokovni tajnik organizacije ni imel pri tej priliki niti ene besede, da bi opozoril na kršenje pravice organiziranega člana od strani društvenega predsednika, dasi sem poudarjal, da mi ni do stvari, ker sem morda osebno prizadet, ampak ker sem proti sistemu, ki se uvaža v organizacijo. Po vsem tem sem bil na jasnem, kako in kaj. (Naj ugotovim še, da ni o vsem incidentu pri zborovanju ljubljanskega učit. društva 19. junija niti besede v poročilu o zborovanju, objavljenem v stanovskem iglasišu 25. julija).

Tudi pasus v poročilu o skupščini, kako sem priznal, da sem spisal kritiko tajniškega poročila, ki jo je prečital delegat Tavčar, in kakoš opravičiti svoje postopanje, češ, da nisem bil dovoljen za delegata in da lani ne bi mogel poročilo ni prišlo v zapisnik, ni točno. Nisem čutil prav nikake potrebe opravičevati se, pač pa sem hotel delegacijo informirati o ozadju ki ga ni poznala. Tudi sem že prvi dan — po pogovoru tov. Lapajneja — prošil besede, pa je nisem čul. Naj pristavim še, da sem delegaciji povedal tudi, da moje poročilo na celjski delegaciji ne le ni prišlo v zapisnik, ampak da je tudi izginil rokopiš. Ko sem tov. strokovnega tajnika prošil, naj mi vrne rokopiš, ga ni mogel najti, dasi je priznal, da ga je še pred kratkim videl. Kako je z rokopišom?

Če bi delegacija te stvari vedela, ne bi bilo nikake senzacije z mojo kritiko tajniškega poročila in bi mi morda marsikateri tovariš delegat ne krtil besede, kakor mi jo je, ko sem hotel pojasniti vso zadevo. Kritika je potrebna v organizaciji ki gospodari s sto in stotisoči učiteljskega denarja. Kako nujno je potrebna, dokazujejo razmere, ki so vladale med učiteljsvom do leta 1925. Kdor pa dela v organizaciji, naj se zavzame, da nosi odgovornost — urbi et orbi — v članu in izven njega.

Končno naj omenim, da je vselej in povsod navada, designirati nekoga, ki pove v imenu različnih delegatov njih mnenje pred javnim forumom. Značilno je, da se je pri mis umotno napravila afena in da se še po delegatjski skupščini v stanovskem listu govori o moji krivdi, ki ni krivda v nikakem slučaju, tudi če bi bil imel kot delegat po

da je vzrok gosta meja, ki ne propuša zadosti solnce, jo je hotel odstraniti. Prvo debele, ki ga je spodskal s kopačo, je bilo ono mlado, rodno drvesce. In je spoznal starce zmoto. V globoki, neutolazljivi žalosti si je posul glavo s pepelom, sedel je in zastrel telj, kjer je nekoč stalo mlado drevo liki uteha in veselje njegovih dni. Zastrel je tja in čakal — nikoli dočkal, kajti tako je bilo zapisano, da bo zaman s strahom v sreju upal.

Tako. Miha, je nam! Desetkrat, milijonkrat smo zaklicali, da, nečloveško zatulili v tisti pošastni nič: Miha, čakamo Te, zakaj odlašaj, vini se v naše naročje, ne skrivaj se nam, saj vemo da si — Miha! — Miheel!

Vidimo Te, kako se vračaš, oddaleč mahaš z roko, veter Ti mrši kostanjeve grive, prešerno zavriskaš, široko se razustiš in nam z na pol veselim, pol vprašujočim smehom k, ne more verjeti v ljubezen ki ga obdaja, stiska desnice. Tiste prijateljske desnice, ki bi vse pretvorile, v ljubavi do Tebe v mišičnate stroje, da te otmejo oni trenotek, ko Te je hladna moč Save, ko Te je tisto prgšče zle vode, zarojene brčaz od savskega vraga, povsod na žrtv prežedečega, pogoltnila v noč brez ljubezni, v hladne vrtnice umazane trboveljske Save.

Čakamo!!!

Ko pišem te vrste, mi je, da bi se zasmejal. Ves čas si trdim, da so te vrste slaba šolska naloga. Čakam kdaj da boš potrkal



Varujmo naš podmladek!

Naši dijaki morajo v par letih obvladati veliko in težko delo, da zamorejo pridobiti znanje in zmožnosti, ki so jim v življenju potrebne.

Dvakrat dnevno 2—3 žlice

OVOMALTINE

v skodelici toplega mleka, ohrani našo mladino zdravo in močno in ji olajšuje učenje. Ovomaltine ji prinaša koristi za vse življenje. Ko bo pozneje prisiljena začeti z življenjsko borbo, se bo spomnila tega starca, preizkušene sredstva, ki ji bo pomagalo, da zopet pridobi svojo izgubljeno energijo.

Ovomaltine se dobiva povsod, zavoj za 1850 Din.

Zahtevajte brezplačne vzorce, sklicujoč se na ta list od

Dr. A. WANDER d. d.
ZAGREB.

polnoma zjamčeno svobodo besede. Da sem baš jaz sestavil kritiko tajniškega poročila, je povsem logično: sestavljal sem bil tudi delovni program, ki ga je pred dvema letoma sprejela delegacija v Kranju. Kakor je bil program sestavljen popolnoma v smislu deklaracije, tako je tudi kritika skozi in skozi v duhu te osnove. Trdim lahko da je moja kritika častnejša kot se je postopalo z mano. Ljubljana, 1. avgusta 1929.

J. Pahor.

MOJ ODGOVOR.

Ker je bil gornji »Post festum« izročen meni z naročilom, naj ga oddam uredniku »Učit. Tovariša«, sem istočasno s gornjim rokopisom predal tudi svoj odgovor.

Predvsem moram konstatirati, da sem sestavil poročilo o pokrajinski skupščini točno po zapisnikih, ki sem jih napravil na skupščini. Poročilo v »Učit. Tovarišu« se povsem ujema z zapisnikom in ni v njem navedenega ničesar, o čemer se ni na skupščini govorilo in zato sem prepričan, da je imogel v njem najti edino tov. Pahor tendenciozne in žaljive navedbe, ker so mu pač potrebne, da se pred javnostjo napade neljuba oseba.

Glede očitno najetih kritikov, bi opozoril tov. Pahorja le na njegovo lažljivo, a povsem nepodprto kritiko tajniškega poročila, ki jo je prečital na skupščini tov. Tavčar, in bil tudi radi tega desavuiran od strani društvenega predsednika. Tov. Pahor je takrat močalen priznal, da je napisal to kritiko on, še drugi dan, ko je pred sedstvo skupščine imelo že prvi dan v rokah njegov rokopis, ki ga je dobilo na pomenov poziv, od tov. Tavčarja. Trditve, da ni dobil besede, ne drži, kajti vsakdo je dobil besedo, ki se je pravčasno javil, a stvarne konstatacije so se dovolj jasne tudi potem, ko je bil že sprejet predlog za končno debato.

Pravi namen »Post festuma« pa je v tem, iznesti interno društveno zadevo pred javni forum. — S tem pa je pokazal tovariš Pahor da se žal on ni mogel dvigniti do vršine, ki je nujno potrebna v medsebojnem

na vrata učilnice. Vstopil bi pri vratih, potem ti bi prečital in oba bi se nasmejala... Vendar, čas pa le hiti, a Tebe ni in ni. Čakam.

V sokolskem domu, v naši dolini in na oni strani proti Trbovljam Te pričakujejo. Glej, dva in dvajset let si bil za nas, in sedaj mahoma nič več? — Toliko let si ob skromnih sredstvih študiral, poln idealov si stopil v svet, za kateder, med mladino, ki te je tako vzljubila. Zamahnil si, odprl usta, da bi izpregovoril, potem ti je pa zmanjkalo solnce.

Res je, nisi bil znamenit, malokdo Te je prepoznal v dno zlate duše. Mi smo Te pa videli in zasluhili, da je v Tebi nekaj svetlo telo. Bil si kakor ono drevesce plemenitega jedra v meji: skromen, dovteten za vse dobro, vendar neustrašen v boju, prekaljen v svoji rasti. Zato je naša žalost tolika, ker nam je poleg nehanja zapisano, da bomo zaman gledali za Teboj. Tako težko nam je. Vidim kako stojiš na nebeskih vratih in se nam trudno nasmihaš, boli tudi Tebe, kaj ne?... Praviš da ne? Slišim Te, Očetu govoriš: tvoj knap Miha Kramar ki si mu ugasnil besedo na zemlji, je imel tam doli ljube znanee. Zalostijo se, ker si me pozval, daj, usmili se jih, potolaži jih!... Oče bo stegnil roko in vrgel med nas in Tebe drobna leta, z njimi bo pokrtil krvavečo rano. Ta rana pa bo z vajoča, vedno boljča brazda na obrazu vseh tistih, ki so Te videli, spoznali in vzljubili.

A. A.